

Sygn. akt II Ca 1129/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Mariusz Broda

Sędzia Sądu Okręgowego Teresa Strojnowska

Sędzia Sądu Rejonowego (del.) Monika Wrona- Zawada

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Nawrot

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2019 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego we Włoszczowie

z dnia 28 maja 2019 roku sygn. I C 246/18

1. oddala apelację;

2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego we Włoszczowie wynagrodzenia dla adwokata A. B. 1476 (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych za pomoc prawną udzieloną z urzędu powódce w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt II Ca 1129/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28.05.2019r. Sąd Rejonowy we Włoszczowie:

- w pkt. I pozbawił tytuł wykonawczy stanowiący nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy w Jędrzejowie dnia 27 czerwca 2014 roku w sprawie sygn. akt VI Nc 104/14, zaopatrzony w klauzulę wykonalności dnia 17 września 2014 roku, co do należności głównej w kwocie 100,00 złotych i odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 2 lipca 2014 roku;

- w pkt. II pozbawił tytuł wykonawczy stanowiący bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. w dniu 27 listopada 2012 roku, zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Jędrzejowie z dnia 31 stycznia 2013 roku:

a) co do należności głównej w kwocie 500,00 (pięćset 00/100) złotych i odsetek od tej kwoty od dnia 24 grudnia 2012 roku;

b) co do należności głównej w kwocie 500,00 (pięćset 00/100) złotych i odsetek od tej kwoty od dnia 25 stycznia 2013 roku;

c) co do należności głównej w kwocie 5.000,00 (pięć tysięcy 00/100) złotych i odsetek od tej kwoty od dnia 13 lutego 2013 roku;

d) co do należności głównej w kwocie 1.000,00 (tysiąc 00/100) złotych i odsetek od tej kwoty od dnia 21 marca 2013 roku;

e) co do należności głównej w kwocie 1.000,00 (tysiąc 00/100) złotych i odsetek od tej kwoty od dnia 28 maja 2013 roku;

f) co do należności głównej w kwocie 200,00 (dwieście 00/100) złotych i odsetek od tej kwoty od dnia 4 września 2013 roku;

g) co do odsetek w wysokości 24 % w stosunku rocznym od kwoty należności głównej oraz odsetek ustawowych liczonych od kwoty 944,86 (dziewięćset czterdzieści cztery 86/100) złotych za okres od dnia 2 września 2015 roku do dnia 14 maja 2016 roku;

- w pkt. III – w pozostałej części powództwo oddalił;

- w pkt. IV zasądził od pozwanego (...) Bank S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki A. W. kwotę 1.476,00 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu oraz kwotę 738,00 (siedemset trzydzieści osiem 00/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

- w pkt. V przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego we Włoszczowie na rzecz adwokata A. B. kwotę 1.476,00 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu oraz kwotę 738,00 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

- w pkt. VI nakazał pobrać od pozwanego (...) Bank S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego we Włoszczowie kwotę 2.394,68 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa;

- w pkt. VII odstąpił od obciążenia powódki A. W. kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.

Podstawy faktyczne i prawne tej treści rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji przedstawił w pisemnym uzasadnieniu (k.404-408).

Wyrok w części obejmującej jego pkt. III (oddalenie powództwa w pozostałym zakresie) zaskarżyła powódka. W wywiedzionej apelacji zarzuciła:

1) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na wybiórczej ocenie dowodów bez ich wszechstronnego skonfrontowania z pozostałymi dowodami złożonym w toku postępowania, a w konsekwencji ich dowolną ocenę, polegającą na niezasadnym uznaniu, że tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty podlega pozbawieniu wykonalności jedynie w zakresie kwoty 100 zł wraz z odsetkami, zaś (...) w zakresie kwoty 8200 zł z odsetkami, podczas gdy, jak wynika z zeznań powódki i częściowo tabeli dołączonych do

odpowiedzi na pozew kwota spłaty była znacznie wyższa, gdyż wierzyciel niesłusznie doliczał kwoty niewynikające z nakazu zapłaty tj. 17, 100 zł, 600 zł, 6 zł, 33 zł, 41 zł, 150 zł, zaś w stosunku do (...) wierzyciel doliczył koszty windykacji w kwotach 67 zł, 60 zł i 476.33 zł i kwoty te winny być odliczone od należności głównej;

2) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie wskazanie w treści uzasadnienia wyroku ostatecznego stanu zadłużenia powódki, który istniał na dzień wydania wyroku.

Wobec powyższego skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego oraz nakazu zapłaty z 27.06.2014r. zaopatrzonego klauzulą wykonalności z 17.09.2014r. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu we Włoszczowie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Przede wszystkim zauważyć należy, że zaskarżony wyrok został wydany w wyniku ponownego rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy, na skutek uchylenia przez Sąd Okręgowy (w sprawie o sygn. akt II Ca 1543/17) poprzednio zapadłego w tej sprawie wyroku z dnia 19.10.2017r. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku potwierdza wniosek, że Sąd Rejonowy uwzględnił stan związania oceną prawną i wskazaniem Sądu drugiej instancji, co do dalszego postępowania, wyrażonymi w pisemnym uzasadnieniu wyroku z dnia 13.03.2018r. (k.259;263-266). Tą oceną prawną i wskazaniem związany był także Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu apelacyjnym (art. 386 § 6 kpc – w brzmieniu obowiązującym do dnia 6.11.2019r.) Jest to o tyle istotna z punktu widzenia rozpoznania sprawy w niniejszym postępowaniu apelacyjnym uwaga, że Sąd Okręgowy w tamtym postępowaniu, przedstawił bardzo skonkretyzowane oceny i wskazania także, co do zasadności powództwa, w stanie faktycznym wyeksponowanym na datę, w której orzekał, łącznie z kierunkiem dalszego postępowania. Wobec tego już przedstawione przez Sąd Okręgowy oceny i wskazania – z mocy art. 386 § 6 kpc, w sposób oczywisty zachowywały aktualność także w niniejszym postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia, co do wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy – identyfikowanych z punktu widzenia podstawy prawnej regulującej przesłanki pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego już co do samej zasady, a wynikającej z treści art. 840 § 1 pkt. 2 kpc (w brzmieniu obowiązującym do dnia 6.11.2019r.). Sąd Okręgowy w całości jej podziela i przyjmuje za własne.

Powyższa konstatacja oznacza, że zgłoszony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie znajduje żadnego usprawiedliwienia. Analiza jego treści ponad wszelką wątpliwość wskazuje na to, że skarżąca pomimo odwołania się sposób abstrakcyjny do formuły charakteryzującej tego rodzaju zarzut, w istocie nie eksponuje w nim takich elementów, które potwierdzałyby tezę, iż rzeczywiście neguje prawidłowość dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny konkretnych dowodów. W to miejsce skarżąca wprowadza do treści zarzutu wadliwość wyprowadzonego przez Sąd Rejonowy wniosku co do zakresów, w jakich oba tytuły wykonawcze winny być pozbawione wykonalności, przy uwzględnieniu tego, że „wierzyciel niesłusznie doliczał kwoty niewynikające z nakazu zapłaty (...), zaś w stosunku do (...) doliczył koszty windykacji (...) i kwoty te winny być odliczone od należności głównej”. Tym samym nie ulega żadnej wątpliwości to, że tak skonstruowany zarzut w istocie nie wyczerpuje naruszenia art. 233 § 1 kpc, a de facto sprowadza się do zanegowania prawidłowości zastosowania przez Sąd Rejonowy art. 849 § 1 pkt. 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 6.11.2019r. o ile Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że brak podstaw faktycznych do pozbawienia tytułów wykonawczych wykonalności ponad granicę, w jakiej powództwo w tym zakresie zostało prawomocnie już uwzględnione. Abstrahując już od tego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w istocie jest bezprzedmiotowy, to niezależnie od tego, za jego postawieniem i tak nie podąża żaden zarzut wadliwości poczynionych ustaleń. Przypomnieć należy, że warunkiem koniecznym dla wzruszenia prawidłowości ustalonej przez sąd pierwszej instancji podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia, jest najpierw skuteczne zarzucenie poprawności oceny materiału dowodowego, jaka była podstawą poczynienia ustaleń faktycznych, a następnie – w jej konsekwencji – zarzucenie nieprawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych. To wszystko ma fundamentalne

znaczenie dla skuteczności zwalczania w postępowaniu apelacyjnym oceny zasadności bądź niezasadności powództwa (w tym przypadku przeciwegzekucyjnego – wytoczonego stosownie do art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. w brzmieniu j.w.), o ile oczywiście uprzednio przyjmuje założenie, że sama podstawa faktyczna zaskarżonego wyroku jest wadliwa.

Treść przywołanego już zarzutu apelacji, jak i jej uzasadnienia prowadzi zatem do takiego wniosku, że skarżąca w istocie nie neguje prawidłowości ustalonej przez Sąd Rejonowy podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku. Stanowi jedynie wyraz przekonania skarżącej, że Sąd Rejonowy oceniając żądanie na podstawie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. (w brzmieniu j.w.), w tej części, co do której powództwo zostało oddalone, nie uwzględnił dokonanych przez powódkę wpłat kwot wskazanych przez nią także w apelacji, przy czym jej zdaniem w przypadku nakazu zapłaty „wierzyciel niesłusznie doliczał” te kwoty, a w przypadku (...)wierzyciel niesłusznie doliczył koszty windykacji”, a winny być one „odliczone od należności głównej”. Takie stanowisko wydaje się wynikać z niezrozumienia treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, ale przede wszystkim istoty i granic rozpoznania powództwa przeciwegzekucyjnego w oparciu o art. art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. (w brzmieniu j.w.). Zaczynając od tej ostatniej kwestii, niewątpliwie w zainicjowanym przez powódkę tego rodzaju postępowaniu, jak trafnie poostrzeża to także i Sąd Rejonowy istota zagadnienia sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy i w jakim zakresie spełniła świadczenia stwierdzone w obu tytułach wykonawczych. Istotna była zatem przede wszystkim treść tychże tytułów.

Jeśli chodzi o prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (z dnia 27.06.2014r. - sygn. akt VI Nc 104/14), zaopatrzony w klauzulę wykonalności, to Sąd Rejonowy ustalił jego treść w sposób prawidłowy, czemu dał wyraz na str. 5 uzasadnienia i czego skarżąca nie kwestionowała w postępowaniu apelacyjnym. Przecież z jego treści wprost wynika, że objął on obowiązek zapłaty przez pozwaną kwoty 2910,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27.05.2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w kwocie 642 zł (k.406). W kolejnej części uzasadnienia Sąd pierwszej instancji jednoznacznie stwierdza, że „złożone przez pozwanego wyliczenie kosztów doliczonych do należności głównej należy uznać za prawidłowe jedynie co do kwoty 642 zł, a naliczenie dalszych kwot należy uznać za nieprawidłowe (k.407). W kontekście tego, zawarte w zarzucie apelacji stwierdzenie, jakoby Sąd Rejonowy miał brać pod uwagę dalsze kwoty „doliczone” do wierzytelności stwierdzonej nakazem zapłaty, nie znajduje żadnego oparcia. Z poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń wynika i to, że powódka nie wykazała, by dokonała jakichkolwiek innych wpłat (już po powstaniu tego tytułu wykonawczego), mogących mieć relewantne znaczenie z punktu widzenia wyżej przywołanej już podstawy prawnej, ponad to, co w sposób nie kwestionowany w postępowaniu apelacyjnym, ustalił także Sąd pierwszej instancji (wpłata 100 zł). Stąd zasadnym pozostaje wyprowadzony przez Sąd Rejonowy wniosek, co do zakresu w jakim istniały podstawy faktyczne i prawne do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci w/w już prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Oznacza to, że dalej idące powództwo w tym zakresie nie mogło zostać uwzględnione. Z resztą tej treści konkluzja znajduje pełne potwierdzenie w dokonanej już przez Sąd Okręgowy ocenie prawnej na potrzeby poprzedniego rozpoznania sprawy w postępowaniu apelacyjnym (k.265), które w kontekście ostatecznie zaoferowanego zakresu materiału procesowego, w dalszym ciągu zachowały aktualność także w niniejszym postępowaniu apelacyjnym.

Analogiczne wnioski dotyczą także wszystkich istotnych – z punktu widzenia art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. zagadnień na tle drugiego tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (...). W pierwszej kolejności uzupełniając Sąd Okręgowy ustalił, że (...), któremu nadano klauzulę wykonalności w sprawie VI Co 84/13 Sądu Rejonowego w Jędrzejowie, stwierdzał wierzytelność obejmującą: należność główną w kwocie 12 305,15 zł; odsetki umowne od dnia 30.04.2009r. do dnia 16.06.2011 r. w kwocie 944,86 zł; odsetki za opóźnienie od dnia 02.11.2010r. do dnia 27.11.2012r. w kwocie 2 209,18 zł; dalsze należne odsetki w wysokości 24% w stosunku rocznym, liczone od kwoty 12 305,15 zł od dnia 28 listopada 2012r. do dnia zapłaty; dalsze należne odsetki ustawowe, liczone od kwoty 944,86 zł od dnia 28 listopada 2012r. do dnia zapłaty; kwotę 127 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego, w tym 60 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Skarżąca nie kwestionuje prawidłowego ustalenia Sądu Rejonowego, co do tego, że po powstaniu tego tytułu egzekucyjnego łącznie dobrowolnie uiściła na rzecz wierzyciela kwotę 8200 zł (na którą złożyły się wpłaty częściowe szczegółowo wymienione w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku (k.405), która to kwota została zaliczona na poczet należności głównej i kosztów windykacji. Sąd Rejonowy, w sposób nie kwestionowany także w postępowaniu apelacyjnym ustalił, że w toku postępowania egzekucyjnego

Km 772/13 (umorzono ostatecznie na wniosek wierzyciela w dniu 1.09.2015r.) ściągnięto od powódki na poczet dochodzonej wierzytelności łącznie kwotę 14 197,01 zł, ustalił w jaki sposób została ona zaliczona na należność główną oraz odsetki, a także koszty postępowania egzekucyjnego, wreszcie ustalił, że w efekcie tego wszystkiego według stanu już na dzień 26.02.2015r. kwota należności głównej wynosiła 0 zł, kwota odsetek umownych – 944,86 zł, natomiast odsetek karnych – 3084, 47 zł (k.405v.,406). Jednocześnie Sąd Rejonowy, wbrew temu co sugeruje zarzut apelacji, dostrzegł zagadnienie „podwójnego” naliczenia przez pozwanego kosztów windykacji w kwotach 476,33 zł, 60 zł i 67 zł, tj. raz objęcia ich wnioskiem egzekucyjnym, w efekcie czego nastąpiło ich ściągnięcie i przekazanie przez Komornika wierzycielowi, dwa – naliczenie tych kosztów ponownie i zaliczenie na ich poczet dobrowolnie dokonanych w wpłat – w tej części. Sąd Rejonowy dostrzegając w związku z tym tą bezpodstawność zaliczenia wpłat na koszty windykacji, jednoznacznie stwierdził, że zaliczając wszystkie dobrowolnie dokonane przez powódkę wpłaty, że powództwo przeciwegzekucyjne ponad obowiązek w zakresie 8200 zł z tytułu należności głównej nie jest zasadne. W ten sposób nawiązał do oceny, jakiej dokonał w tym zakresie Sąd Okręgowy w poprzednim postępowaniu apelacyjnym, uzależniając ostateczne potwierdzenie tezy o zasadności powództwa do kwoty 8200 zł, tylko od weryfikacji zasadności w/w „podwójnego” naliczenia kosztów windykacji. Innymi słowy, z dokonanej wówczas oceny Sądu Okręgowego wynikało, że jeżeli okazałoby się, że zaliczenie dobrowolnych wpłat na koszty postępowania egzekucyjnego było bezpodstawne, a to z uwagi na objęcie ich postępowaniem egzekucyjnym i wyegzekwowanie w tym trybie tych kwot, to wpłaty dobrowolne podlegały zaliczeniu już nie na te koszty, a na poczet wierzytelności głównej. Stąd przy takim założeniu powództwo przeciwegzekucyjne, skierowane do analizowanego tytułu wykonawczego w zakresie samej należności głównej winno być zasadne do kwoty 8200 zł, natomiast co do odsetek w zakresie w jakim roszczenia o nie wygasły wobec dokonania w ustalonych, w sposób nie kwestionowany przez skarżącą datach i kwotach kolejnych wpłat, zaliczonych na poczet należności głównej.

Reasumując Sąd Okręgowy w całości podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę zasadności powództwa przeciwegzekucyjnego, w tym także w zakresie oceny zarzutu przedawnienia i wyprowadzonego na tym tle wniosku. Uzupelnienie przez Sąd Okręgowy tej argumentacji w zakresie już przedstawionym, pozostawało wskazane jedynie w kontekście zarzutów podniesionych w apelacji. Oczywiście nie jest zasadny także i ten zarzut, który odwołuje się do naruszenia art. 328 § 2 kpc. Po pierwsze uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełnia wymogi wskazane w tym przepisie, tym samym nie czyni zaskarżonego wyroku nieweryfikowalnym. Po drugie, niezależnie od tego, zestawienie treści prawomocnego wyroku w zakresie obejmującym jego pkt. I i II, z tytułami wykonawczymi, wobec których powództwo zostało skierowane, przy jednoczesnym uwzględnieniu tego, w jakim zakresie stwierdzone nimi wierzytelności zostały już wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym, pozwala udzielić odpowiedzi na stawiane przez skarżącą w związku z tym zagadnienie.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc, oddalając jednocześnie zawarty w odpowiedzi na apelację wniosek o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, skoro pozwany nie wykazał, by takie koszty (w rozumieniu art. 98 § 1-3 kpc) poniósł.

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt. 2 sentencji znajduje uzasadnienie w § 8 pkt. 5, § 16 ust. 1 pkt. 1, § 4 ust. 3 Rozp. Min. Spr. z dnia 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia opłat (...) Dz.U. poz.1714.

SSR(del.) Monika Wrona-Zawada SSO Mariusz Broda SSO Teresa Strojnowska

(...)